

Vergaderjaar 1993–1994

23 544

Wijziging van de Wet toezicht kredietwezen 1992 en van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 in verband met het versterken van het toezicht op kredietinstellingen en verzekeraars die deel uitmaken van een groep

Nr. 5 HERDRUK¹

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 15 februari 1994

Ondergetekende heeft met waardering kennisgenomen van het verslag van de vaste Commissie voor Financiën uit de Tweede Kamer. Hij stelt met genoegen vast dat het onderhavige wetsvoorstel brede steun geniet in de Tweede Kamer.

1. Inleiding

De leden van de fractie van het CDA hadden kennisgenomen van de mededeling dat het wetsvoorstel in samenspraak met De Nederlandsche Bank N.V. (hierna: DNB) en de Verzekeringskamer (hierna: VK) is opgesteld. Zij vroegen zich af of hieruit mag worden afgeleid dat op alle onderdelen DNB en de VK geheel accoord zijn met het onderhavige wetsvoorstel, en, zo dit niet het geval is, op welke onderdelen de standpunten uiteen liepen. Ondergetekende ontving van beide toezichthouders een blanco advies. DNB en de VK kunnen zich geheel vinden in het onderhavige wetsvoorstel.

De leden van de PvdA vroegen zich af of er ook conglomeraten zijn ontstaan waar de toezichthouders van de WTE (de Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE)) en de WTB (DNB) bij zijn betrokken.

In Nederland bestaan thans geen financiële conglomeraten die uit een effecteninstelling, niet zijnde een kredietinstelling, met een bank zijn ontstaan. Deze effecteninstellingen zijn in Nederland van oudsher veelal een onderdeel of een dochteronderneming van een bank. Dit hangt samen met het feit dat in Nederland in tegenstelling tot de Angelsaksische landen geen onderscheid bestaat en bestond tussen kredietinstellingen en effecteninstellingen, niet zijnde kredietinstellingen. Voor combinaties van effecteninstellingen, niet zijnde kredietinstellingen en banken bestond er dan ook nimmer een structuurbeleid dat samengaan verbod. De toezichthoudende instanties, de STE en de DNB, verzorgen het toezicht op het hen toebedeelde terrein. Daar waar nodig overleggen de STE en DNB uiteraard op basis van artikel 68 Wtk 1992 en artikel 27a WTB. Dit overleg vindt eens in de twee maanden plaats.

¹ Eerder abusievelijk met nr. 6 als één stuk gedruk.

2. Voorgeschiedenis

De leden van de CDA-fractie merkten op dat in de memorie van toelichting is aangegeven dat het voortschrijdend inzicht bij DNB en de VK sedert de totstandkoming van het Protocol een ontwikkeling is die eraan heeft bijgedragen dat recentelijk opnieuw is bezien of het toezicht voldoende is toegerust om adequaat toezicht te houden op banken en verzekeraars die van een financieel conglomeraat deel uitmaken. In de memorie van toelichting is verder aangegeven dat bedoeld inzicht zich deels door de opgedane ervaringen met het Protocol, deels door de verdere ontwikkeling van zulke conglomeraten en deels door de internationale gedachtenvorming verder heeft ontwikkeld. De leden van de CDA-fractie hadden behoefte aan een verdere onderbouwing van deze stellingname.

In antwoord hierop wordt erop gewezen dat financiële conglomeraten, met name de in dit verband relevante samenwerkingsverbanden tussen banken en verzekeraars relatief nieuwe verschijnselen zijn. Na de liberalisatie van het structuurbeleid onderkennen DNB en de VK de behoefte aan een kader op basis waarvan de samenwerkingsverbanden die zich toen aandienen in het toezicht op de banken en de verzekeraars betrokken kunnen worden.

Het destijds overeengekomen Protocol moet dan ook worden gezien als een eerste reactie op een voor de betrokken toezichthouders vrij nieuwe en onbekende ontwikkeling. Sindsdien is de belangstelling voor financiële conglomeraten in het algemeen en voor bank/verzekeringconglomeraten in het bijzonder toegenomen. Tevens is ook de wijze waarop binnen conglomeraten vorm wordt gegeven aan de soms nauwe samenwerking onderhevig aan voortdurende ontwikkeling. Een ander aspect is de internationale dimensie. Samenwerkingsverbanden zijn ontstaan tussen ondernemingen gevestigd in verschillende staten, als gevolg waarvan nieuwe organisatorische constructies zijn ontstaan.

Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot belemmeringen in het toezicht. Het onderhavige wetsvoorstel schept waarborgen om deze situaties in de hand te kunnen houden.

Tenslotte kan nog worden vermeld dat in de achterliggende periode de integriteit van financiële instellingen in het middelpunt van de maatschappelijke belangstelling is komen te staan, hetgeen aanleiding heeft gegeven ook de bestuurders van een niet onder toezicht staande holding in een toetsing te kunnen betrekken.

Naar aanleiding van deze nationale en internationale ontwikkelingen waren de bij het protocol betrokken toezichthouders, naar de mening van ondergetekende, terecht van oordeel dat het bestaande protocol aanpassingen behoefde om met betrekking tot banken en verzekeraars die opereren binnen een bank/verzekeringconglomeraat het beoogde aanvullende toezicht te kunnen uitoefenen. Vandaar dat in overleg met mijn Ministerie werd besloten tot een evaluatie van dat protocol. Uit de praktijk bleek dat het wenselijk was het protocol een betere wettelijke basis te geven. Het onderhavige wetsvoorstel komt hieraan tegemoet.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat in diverse internationale gremia overleg plaatsvindt over het toezicht op financiële conglomeraten. Hierbij komen de in bijlage A bij de memorie van toelichting vermelde onderwerpen steeds weer aan de orde. Dit betreft de informatie-uitwisseling tussen toezichthouders, het recht van toezichthouders om informatie in te winnen bij de verschillende onderdelen van financiële conglomeraten, de transparantie van het conglomeraat, de betrouwbaarheids- en deskundigheidstoets van bestuurders en commissarissen, het meesleeprisico en het vermijden van belangenconflicten. In deze gremia speelt Nederland een voortrekkersrol, die mede mogelijk is geworden door het bestaan van het protocol en de recente notitie over de

beleidsvoornemens waarin bovengenoemde onderwerpen eveneens aan de orde komen. Het wetsvoorstel is mede een uitvloeisel van deze notitie.

De leden van de PvdA-fractie constateerden dat door recente ontwikkelingen het overzicht van financiële conglomeraten op de bladzijden 2 en 3 van de memorie van toelichting aanvulling behoeft.

Ondergetekende deelt deze mening en heeft ter aanvulling de meest recente gegevens hieronder opgenomen.

Onder «Gemengde financiële concerns met een primair bancaire karakter»:

ABN AMRO ABN AMRO-Levensverzekering

Onder «Gemengde financiële concerns met een primair verzekeringskarakter»:

Robein leven Robein Bank
AVCB (Avero-Centraal Beheer) Staal Bankiers

3. Internationale ontwikkelingen

De leden van de CDA-fractie hadden er behoefte aan te vernemen wat de inzet van Nederland is in de verschillende internationale gremia die zich bezighouden met de toezichtsimplificaties van het ontstaan van financiële conglomeraten.

De inzet van Nederland in de verschillende internationale gremia is vermeld in de als bijlage A bij de memorie van toelichting gevoegde notitie betreffende de «Beleidsvoornemens inzake financiële conglomeraten en het toezicht op banken en verzekeraars».

Ook stelden deze leden de vraag in hoeverre Nederland in deze internationale gremia kan sturen.

Voordeel van het feit dat in Nederland de beleidsconclusies reeds zijn geformuleerd is dat Nederland in de verschillende internationale gremia een voortrekkersrol kan vervullen in de verdere internationale gedachtenbepaling. Mede hiertoe heeft Nederland de hiervoor genoemde notitie met beleidsvoornemens aan diverse internationale gremia gezonden.

Ook stelden deze leden de vraag of Nederland in deze internationale gremia alleen optreedt danwel een lijn in samenspraak met de andere partners van de Europese Unie wordt gekozen.

In antwoord op deze vraag bericht ondergetekende dat waar mogelijk een lijn in samenspraak met andere partners van de Europese Unie wordt gekozen.

De leden van de fractie van de PvdA deelden de mening van de regering dat nu niet gewacht behoeft te worden op de concrete internationale aanbevelingen, mede door het feit dat Nederland daar een belangrijke rol speelt. Zij vroegen wanneer die aanbevelingen er zullen zijn, waar ze reeds voor de loop van 1993 werden aangekondigd.

Gebleken is dat het internationale overleg ter zake meer tijd vergt dan aanvankelijk werd verwacht. Het ziet er thans niet naar uit dat de aanbevelingen nog dit jaar gereed zullen zijn. Volledigheidshalve kan hieraan nog worden toegevoegd dat op EU-niveau op 25 februari 1994 overleg plaatsvindt in een eerste gezamenlijke vergadering van het Raadgevend Comité voor het Bankwezen en het Comité voor het Verzekeringswezen over financiële conglomeraten. Het is de bedoeling dat daarna het gezamenlijke overleg op technisch niveau wordt voortgezet. Het ligt in de verwachting dat dit overleg nog wel enige tijd zal vergen. Wat betreft de onder auspiciën van het Bazelse Comité van Bankentoezichthouders opererende zogenoemde «De Swaan-groep» kan worden gemeld dat deze groep thans bezig is met een inventarisatie van de onderhavige materie, op basis waarvan een aantal aanbevelingen gedaan zullen worden. Wat betreft de overige in de memorie van toelichting

genoemde internationale gremia zijn er geen nieuwe meldenswaardige ontwikkelingen bekend.

De leden van de VVD-fractie vroegen hoe de deskundigheidstoets en de verschijningsplicht gerealiseerd zullen worden in geval van mogelijke conglomeraten over de grenzen heen.

In antwoord hierop wijst ondergetekende er op dat in het kader van de uitvoering van de toezichtswetgeving door DNB en de VK veel aandacht besteed wordt aan het toetsen van bestuurders van de onder toezicht staande (of te plaatsen) instellingen. Toetsing vindt onder meer plaats aan de hand van een door de betrokken kandidaat-bestuurder in te vullen vragenlijst. Daarnaast geldt dat ook in geval van conglomeraten over de grenzen heen de sancties kunnen worden getroffen als omschreven in de memorie van toelichting (vvgb conglomeraat-holding kan worden geweigerd of ingetrokken; vergunning conglomeraat-bank danwel -verzekeraar kan worden geweigerd of ingetrokken). In het kader van de Europese Unie geldt ter zake uiteraard het lid-staat-van-herkomst toezicht op grond van de Tweede Coördinatie Richtlijn Banken, de Derde Richtlijn Levensverzekering en de Derde Richtlijn Schadeverzekering.

Tevens vroegen deze leden hoe het aangepaste toezichts-instrumentarium zou uitwerken op een algemeen gemengd financieel concern, dat – als voorbeeld – uit een Nederlandse verzekeringsgroep en een buitenlands bankbedrijf ontstaat.

Ondergetekende merkt op dat de in het Protocol voorziene samenwerking tussen de Bank en de VK alleen van toepassing is, indien een financieel concern in Nederland zowel uit een onder toezicht van DNB staande kredietinstelling als een onder toezicht van de VK staande verzekeringsmaatschappij bestaat. Wat betreft een grensoverschrijdend financieel conglomeraat wijst ondergetekende op het thans bij de Tweede Kamer aanhangige voorstel van wet inzake informatie-uitwisseling tussen toezichthoudende instanties (kamerstukken II, 1992–1993, 23 170). Op grond van dit wetsvoorstel zullen de betrokken toezichthouders met elkaar in overleg moeten treden over de uitwisseling van informatie. Daarnaast geldt uiteraard dat in voorkomend geval wettelijke sancties kunnen worden getroffen door de toezichthouder die daartoe in het kader van het lidstaat-van-herkomst toezicht binnen de EU bevoegd is.

De leden van de VVD-fractie vroegen hoe het onderhavige wetsvoorstel uitwerkt op een Nederlands bijkantoor van een financieel conglomeraat uit één van de andere 11 lid-staten.

Ondergetekende tekent naar aanleiding van deze vraag aan dat het onderhavige wetsvoorstel het lid-staat-van-herkomst toezicht binnen de EG op grond van de eerdergenoemde richtlijnen onverlet laat. In de praktijk betekent dit dat in het genoemde geval het Nederlandse bijkantoor onder toezicht staat van de toezichthouder van het land van herkomst.

De leden van de VVD-fractie merkten op dat in de memorie van toelichting het volgende staat vermeld: mocht DNB of de VK op enig moment menen niet langer in staat te zijn adequaat toezicht op een bank respectievelijk verzekeraar uit te oefenen, omdat zij het buitenlandse deel van een financieel conglomeraat niet of onvoldoende in haar beschouwing van het gehele conglomeraat kan betrekken, dan beschikt DNB respectievelijk de VK over de nodige bevoegdheden om aan zo'n situatie het hoofd te bieden. Deze leden vroegen welke bevoegdheden dan uitkomst bieden.

In antwoord hierop wijst ondergetekende erop dat de Wtk 1992 en de Wtv 1993 worden aangevuld met de mogelijkheid de vergunning voor een conglomeraat-bank of -verzekeraar alsmede een verklaring van geen bezwaar voor de conglomeraat-holding te weigeren of in het uiterste

geval in te trekken indien de desbetreffende toezichthouder van oordeel is dat een ondoorzichtige formele of feitelijke zeggenschapsstructuur binnen het conglomeraat hem belemmert zijn toezichtstaak adequaat uit te oefenen.

De leden van de VVD-fractie vroegen in hoeverre een eventuele EG-richtlijn inzake financiële conglomeraten tot substantiële wijzigingen in de Nederlandse aanpak kunnen leiden en of het niet opportuun zou kunnen zijn in de herziening van de Wtk 1992 en de Wtv 1993 een clause op te nemen in verband met de internationale ontwikkelingen.

Uiteraard is Nederland verplicht aan een eventuele EG-richtlijn inzake financiële conglomeraten uitvoering te geven. Ondergetekende gaat er evenwel vanuit dat de uitkomsten van de internationale gedachtenbepaling op hoofdlijnen zullen overeenstemmen met de conclusies die in Nederland zijn getrokken. Het komt de ondergetekende niet opportuun voor een clause in verband met internationale ontwikkelingen op te nemen; voorzover internationale ontwikkelingen tot wetwijziging nopen zullen deze uiteraard aan de Staten-Generaal worden voorgelegd.

4. Algemene benadering

De leden van de CDA-fractie stelden de vraag of, bij het stellen van eisen aan een conglomeraat(-holding) deze activiteit dient uit te gaan van de toezichthouders danwel dat de betrokken ondernemingen bij automatische verplicht zijn mutaties in de personele sfeer te melden aan de toezichthouders zodat deze vervolgens actie kunnen ondernemen.

De onder toezicht staande conglomeraat-bank is op grond van het onderhavige wetsvoorstel verplicht om bij een mutatie in de leiding van een financieel conglomeraat DNB hier schriftelijk onverwijld van in kennis te stellen. Een inhoudelijk gelijke verplichting voor de conglomeraat-verzekeraar om de VK hiervan in kennis te stellen zal door middel van de bijgevoegde nota van wijziging worden geregeld.

De leden van de fractie van de PvdA hielden enige twijfel of het in de toekomst nodig zal worden de holding als zodanig onder toezicht te stellen en meenden dat nu reeds kleine stappen worden gezet die in die richting gaan.

Ondergetekende meent dat hier sprake moet zijn van een misverstand. Het onderhavige wetsvoorstel voorziet in de noodzakelijke versterking van het toezicht op banken en verzekeraars die deel uitmaken van een groep; er is geen sprake van dat op enigerlei wijze stappen worden gezet in de richting van toezicht op de holding die aan het hoofd staat van de groep.

5. Sanctiemogelijkheden

De leden van de CDA-fractie hadden met waardering kennis genomen van de sanctiemogelijkheden welke de toezichthouders hebben met betrekking tot conglomeraten en hun maatschappijen. Zij vroegen zich af of er bij het opleggen of toepassen van een sanctie beroepsmogelijkheden zijn voor deze onder toezicht gestelde verzekeraar c.q. bank.

Tegen op grond van de Wtk 1992 en de Wtv te nemen beslissingen jegens een kredietinstelling c.q. een verzekeraar staat de mogelijkheid open voor het indienen van een bezwaarschrift en daarna het instellen van beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Hetzelfde geldt voor beslissingen jegens derden: het weigeren of het verlenen onder voorwaarden van een verklaring van geen bezwaar betreffende het houden, verwerven of vergroten van een gekwalificeerde deelneming in een kredietinstelling of verzekeringsonderneming dan wel het uitoefenen van enige zeggenschap aan zo'n deelneming verbonden. Door de wijziging van de Wtk 1992 en van de Wtv 1993 wordt het aantal gevallen

waarin dergelijke beslissingen kunnen worden genomen uitgebreid. Ook hiertegen staan genoemde voorzieningen open.

De leden van de VVD-fractie vroegen hoe aan de verschijningsplicht van bestuurders van conglomeraten inhoud wordt gegeven.

Op grond van Artikel I:J van het onderhavige wetsvoorstel bepaalt DNB op welke wijze personen als bedoeld in het aangepaste artikel 9, eerste lid, onder b, c, d en e Wtk 1992 opgeroepen worden om te verschijnen. Diezelfde bevoegdheid is de VK in artikel 56 Wtv 1993 toegekend. De opgeroepen personen zijn verplicht alle gevraagde inlichtingen te verschaffen (Artikel I:J resp. artikel 56 Wtv 1993). DNB en de VK treden daarbij conform de aan hen toegekende bevoegdheid tot het houden van toezicht in beginsel afzonderlijk op: DNB roept de verschijningsplichtige personen op in het kader van het toezicht op de conglomeraatbank; de VK in het kader van het toezicht op de conglomeraat-verzekeraar. Daar waar een onderwerp beide toezichthouders betreft treden zij gezamenlijk in overleg op, conform de samenwerkingsafspraken daaromtrent.

6. Protocol

De leden van de CDA-fractie hadden behoefte aan het van gedachten wisselen met de Minister van Financiën over de ontstane problematiek met betrekking tot de verzekeringsmaatschappij Vie d'Or en het door de VK gehouden toezicht. Deze leden meenden dat bij de behandeling van het onderhavige wetsvoorstel de toezichtstaak van de VK, mede in relatie tot hetgeen is gebeurd rond Vie d'Or, niet onbesproken mag blijven.

De ondergetekende heeft het tussentijdse verslag van de VK inzake Vie d'Or inmiddels aan de vaste Commissie voor Financiën uit de Tweede Kamer gezonden (brief van de Minister van Financiën van 2 februari 1994, nr. BGW 94/143). Daarbij is aangegeven dat de ondergetekende voornemens is aan de hand van het definitieve verslag van de noodregeling, in overleg met de VK, de gebeurtenissen rond Vie d'Or te evalueren en te bezien welke conclusies daaraan moeten worden verbonden. In deze brief is voorts de bereidheid uitgesproken, indien de vaste Commissie dat wenst, overleg te voeren over het tussentijdse verslag.

De leden van de fracties van het CDA, de PvdA en de VVD vroegen wanneer de evaluatie van het Protocol c.q. het aangepaste Protocol aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. De leden van de PvdA-fractie merkten hierbij op het op prijs te stellen als het Protocol voor de eindbehandeling van het onderhavige wetsvoorstel aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Ook de leden van de VVD-fractie wezen op het belang van kennisname van het aangepaste Protocol voor een goede beoordeling van het onderhavige wetsvoorstel door de Tweede Kamer.

Ondergetekende wijst erop dat in de memorie van toelichting is vermeld dat er voor is gekozen niet te volstaan met een evaluatie van het Protocol, maar een bredere aanpak te kiezen. Dit heeft geresulteerd in de eerdergenoemde notitie die als bijlage A bij de memorie van toelichting is gevoegd. Voorts deelt ondergetekende mee dat tussen DNB en de VK overeenstemming is bereikt over het aangepaste Protocol; dit zal thans door hen aan de bedrijfstakken voor advies worden voorgelegd.

7. Overige aspecten

De leden van de CDA-fractie merkten op dat de financiële consequenties die voortvloeien uit het toezicht op het verzekeringswezen in het geheel worden bekostigd door het onder toezicht geplaatste verzekeringswezen en vroegen of voor de banken een equivalente situatie geldt.

Het antwoord op deze vraag luidt ontkennend. Weliswaar biedt artikel 86 van de Wtk 1992 de mogelijkheid dat de kosten die zijn verbonden aan

de uitvoering van deze wet en de krachtens deze wet genomen besluiten overeenkomstig door de Minister van Financiën goed te keuren regelen op de betrokken ondernemingen en instellingen worden verhaald, maar tot dusver is van deze bevoegdheid geen gebruik gemaakt. In de memorie van toelichting bij de Wtk 1992 is reeds opgemerkt dat niet de intentie bestond om de kosten van de uitoefening van het toezicht ingevolge de Wtk 1992 aan de bedrijfstak door te berekenen. Ook bij de behandeling van de Wtk 1992 in de Tweede Kamer heeft ondergetekende opgemerkt geen voorstander te zijn van doorberekening van de kosten aan de onder toezicht gestelden, mede omdat de banken reeds een grote financiële bijdrage aan een goede uitvoering van de Wtk 1992 leveren door het apparaat dat zij intern dienen aan te houden om aan de informatie-behoefte van DNB te kunnen voldoen. Daarbij heeft ondergetekende toen aangetekend dat deze informatievoorziening aanzienlijk groter is dan de informatie die bijvoorbeeld verzekeraars verstrekken aan de VK, zodat derhalve de kosten van de banken veel hoger zijn dan die van de verzekeraars. Ondergetekende heeft toen tevens opgemerkt dat een deel van de kosten van het bedrijfseconomisch toezicht door DNB te maken heeft met niet onder toezicht staande instellingen, zoals de uitvoering van het beleid ten aanzien van financieringsmaatschappijen en van het artikel 42/43 Wtk-beleid, alsmede met technische ondersteuning van de andere Koninkrijksdelen en Centraal- en Oost-Europese landen.

De leden van de CDA-fractie vroegen om een nadere beschouwing over artikel 6 van de Wtk omdat hen ter ore was gekomen dat een aantal pensioenfondsen er behoefte aan zou hebben deze bepaling in het kader van flexibilisering en individualisering te verruimen.

Ondergetekende neemt aan dat wordt gedoeld op artikel 6 van de Wtv in plaats van artikel 6 van de Wtk 1992.

In dat verband verwijst ondergetekende naar de brief aan de Tweede Kamer van 20 januari jl. van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Minister van Financiën en de Staatssecretaris van Financiën (kamerstukken II 1993-1994, 20 640, nr. 13). In die brief wordt onder meer vastgesteld dat binnen het kader van artikel 6 van de Wtv diverse mogelijkheden tot flexibilisering van pensioenregelingen aanwezig zijn. De brief concludeert dat er meer mogelijk is dan thans wordt benut. Tenslotte wordt aangegeven dat het kabinet bij het wetsvoorstel naar aanleiding van de tweede fase van de Nota aanvullende pensioenen hieruit conclusies zal trekken.

De leden van de CDA-fractie vroegen, naar aanleiding van een artikel in het Leidsch Dagblad van 15 januari 1994, of de minister met het verschijnsel «leasen van effecten» bekend was en wat de aantrekkelijkheid van dit verschijnsel is.

Het leasen van aandelen is ondergetekende bekend. Bij het leasen van aandelen is er sprake van een huurkoop constructie, waarbij de lessee (degene die de aandelen leest) rente betaald over de verschuldigde koopsom en na de laatste afbetaling eigenaar wordt van de aandelen. Het aantrekkelijke aan de constructie is dat de belegger wel de beschikking krijgt over het dividend maar niet over een startkapitaal hoeft te beschikken. Door de twee lease-partijen wordt daarbij verondersteld dat de door de lessee betaalde rente aftrekbaar zal zijn. Ondergetekende onderzoekt momenteel of er in deze situatie ook daadwerkelijk sprake is van aftrekbare rente op schuld. Voor het werven van effectenklanten heeft het lease-bedrijf een vergunning van de STE nodig.

ARTIKELEN

Artikel 39 WTK 1992 (Artikel 1:1)

De leden van de PvdA-fractie vroegen waarom de artikelen 8 en 9 Wtk 1992 niet op in Nederland gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen van buiten de Gemeenschap van toepassing zijn.

Ondergetekende merkt op dat in tegenstelling tot dat wat de leden van de fractie van de PvdA menen artikel 39 Wtk 1992 stelt dat de artikelen 8 en 9 van die wet van overeenkomstige toepassing zijn op het bijkantoor in Nederland van een buiten de Europese Economische Ruimte (EER) gevestigde kredietinstelling.

De Minister van Financiën,
W. Kok